

Nr 826

Av herr Wiklund m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 82, med förslag till förordning om ändring i rusdrycksförsäljningsförordningen den 26 maj 1954 (nr 521), m. m.

(Lika lydande med motion nr 667 i Första kammaren)

Kontrollen över att icke behöriga inköper rusdrycker i systembolagets butiker är f. n. av allt att döma inte tillräcklig, vilket väl sammanhänger med att bolaget av förståeliga skäl synes ha ansett sin uppgift i huvudsak vara att svara för tillfredsställande distribution och försäljning av dylika drycker och inte att, annat än t. ex. efter avstängningsbeslut i något visst fall, genom personalen i sina butiker medverka i de nykterhetsvårdande strävandena.

Det är dock tydligt att en från nykterhetsvårdssynpunkt så begränsad uppgift för systembolagsbutikerna nu inte längre är rimlig. En rad förslag av 1961 års nykterhetslagskommitté, av vilka vissa upptagits såsom regeringens förslag i proposition nr 82 till årets riksdag, innebär också avsteg från den efter år 1955 tillämpade ordningen för rusdrycksinköp inom utminuteringen. Till dessa förslag hör dock inte förslaget om allmän legitimationskontroll. Som denna kommitté utvecklat i sitt betänkande »Skärpta regler för rusdrycksinköp» (SOU 1962: 13, sid. 60 ff.) måste spärulistornas föreslagna utökning medföra att det blir mycket svårt för att inte säga omöjligt att utan legitimation bedöma om vederbörande köpare är upptagen på spärlista eller inte. Även de i propositionen förordade anteckningarna rörande vissa kunders inköp nödvändiggör enligt kommitténs uppfattning obligatorisk legitimationskontroll. Sådan kontroll skulle också kunna verka återhållande på en del köpare att göra stora och täta inköp. Även ålderskontrollen av kunderna bör underlättas genom ett allmänt legitimationskrav.

Vi delar nykterhetslagskommitténs uppfattning att »det ingått i allmänhetens medvetande att man inte kan hämta ut pengar på posten eller i bank utan legitimation» och att systembolagskunderna redan på grund av den nuvarande skyldigheten att legitimera sig vant sig vid att ha med sig legitimationshandling vid rusdrycksinköp, en vana som i viss mån torde ha utbrejts genom nämnda krav på legitimation även vid t. ex. post- och

bankbesök. Olägenheten för allmänheten av en allmän legitimationskontroll torde därför numera inte vara stor och i varje fall inte större än vid t. ex. kvittering av penningförsändelser på posten.

Vi ansluter oss också till kommitténs krav på att legitimationshandling för att kunna godtagas skall var »av myndighet utfärdad eller därmed likvärdig handling, som försetts med fotografi».

Då allmän legitimation och andra led i en bättre kundkontroll av naturliga skäl kan leda till irritation bland kunderna och i vissa fall möjligen även till ordningsstörande beteende i butikerna, vill vi samtidigt rikta uppmärksamheten på behovet av åtgärder för att ge personalen stöd i dess grannliga kontrollverksamhet genom att systembolaget särskilt vid stor kundanhopning utrustar större butiker med ordningsvakt. Vi anser att kostnadssidan av sådana åtgärder inte får avskräcka från att på antytt sätt stärka personalens ställning. Vi avser här åtgärder för att upprätthålla ordningen inom butikerna. Vad avser ordningshållning och bekämpande av olaga överlåtelse av rusdrycker i butikernas närhet är detta uppgifter för polismyndigheten, vilkas stora betydelse vi i detta sammanhang också vill särskilt understryka.

Med stöd av vad sålunda anförts får vi hemställa,

att riksdagen ville för sin del besluta att obligatorisk legitimationskontroll vid rusdrycksinköp skall genomföras och antaga den författningstext härom som nykterhetslagskommittén föreslagit i dess ovannämnda betänkande (sid. 9); samt

att riksdagen ville göra ett uttalande av innebörd att systembolaget uppmanas att i mån av behov tillsätta ordningsvaktpersonal att tjänstgöra i systembutikerna, i syfte att förebygga att ordningen i dessa störes i samband med den skärpta kundkontroll som nu förberedes.

Stockholm den 2 april 1963

Daniel Wiklund

Olaus Nyberg

Einar Rimmerfors

Yngve Hamrin

David Gomer

Rune Gustavsson

i Alvesta

Eric Nelander

Thorvald Källstad
